

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою
університету, протокол №7
від 30.01.2018 р. уведено в
дію наказом ректора
№ 32-р від 30.01.2018 р.
Із змінами
доповненнями,
затвердженими вченою радою
університету протокол № 13
від 25.06.2019 р. уведено в
дію наказом ректора
№ 151-р від 25.06.2019 р.
Із змінами і
доповненнями, затвердженими вченою
радою університету протокол № 1
від 31.08.2020 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 180-р від 31.08.2020 р.
Із змінами і
доповненнями, затвердженими вченою
радою університету протокол № 13
від 29.06.2021 р.
уведено в дію наказом ректора
№157-р -р від 29.06.
2021 р. Із змінами і
доповненнями,
затвердженими вченою радою
університету протокол № 13
від 28.06.2022 р уведено в
дію наказом ректора
№ 127-р від 28 червня
2022 р. Із змінами і
доповненнями,
затвердженими Вченою радою
університету протокол № 12 від
30 червня 2023 р. уведено в дію
наказом ректора
№ 182-р від 30 червня
2023 р. Із змінами і
доповненнями,
затвердженими
Вченою радою університету
протокол №15 від
25.06.2024 р.
уведено в дію наказом
ректора
№ 201-р від 25.06.2024 р.

Надія ДРОБИК

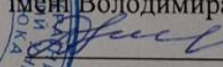
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Історія та правознавство)»
Першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти за спеціальністю 014 Середня освіта
предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта)
Галузь знань 01 Освіта

Тернопіль, 2024 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	-
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	Правознавство
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський) рівень
СТУПІНЬ	Бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю “Середня освіта (Історія та громадянська освіта)”, спеціалізацією “Правознавство”
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	вчитель історії, вчитель основ правознавства

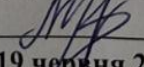
ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Надія ДРОБИК

19 червня 2024 р.

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ
проектна групою ОПШ «Середня
освіта (Історія та правознавство)»
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

Микола МОСКАЛЮК

19 червня 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Змінено та доповнено проєктною групою у складі:

Москалюк Микола Миколайович – професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, доктор історичних наук, гарант освітньої програми (керівник проєктної групи):

Члени проєктної групи зі складу викладачів:

1. **Секо Ярослав Петрович** – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства.
2. **Костюк Леся Володимирівна** – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства.

Члени проєктної групи зі складу стейкхолдерів та роботодавців:

1. **Вівчар Андрій Дмитрович** – методист Тернопільського комунального методичного центру науково-освітніх інновацій та моніторингу.
2. **Іванюк Інна Володимирівна** – директор Тернопільського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа – правовий ліцей №2».
3. **Костур Володимир Андрійович** – студент третього курсу історичного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка, здобувач ОП «Історія та правознавство»

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Криськов Андрій Анатолійович** – доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри інформаційної діяльності та соціальних наук ТНТУ ім. І. Пулюя.
2. **Орлик Василь Михайлович** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету.
3. **Слома Валентина Миколаївна** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу Західноукраїнського національного університету

1. Профіль освітньої програми

1 – загальна інформація	
Повна назва закладу освіти та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук і всесвітньої історії та релігієзнавства
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр середньої освіти,
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Історія та правознавство)
Кваліфікація	Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю “Середня освіта (Історія та громадянська освіта)”, спеціалізацією “Правознавство”
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр середньої освіти. Спеціальність – 014 Середня освіта. Предметна спеціальність – 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) спеціалізація “Правознавство” Професійна кваліфікація: вчитель історії та вчитель основ правознавства
Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Мова (и) викладання	українська
Цикл / рівень програми	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний обсяг ОП на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців

Передумови	Наявність середньої освіти
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності НД 2096690 Термін дії: до 1.07.2025.
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://tnpu.edu.ua/storichniy-fakultet.php
2 – Мета освітньої програми	
<p>Підготувати бакалаврів спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» до навчально-виховної, науково-методичної, організаційної діяльності в якості вчителів історії та основ правознавства закладів загальної середньої освіти; надати студентам освіту в галузі історичної науки з широким доступом до працевлаштування; сформувати професійно-педагогічні компетентності необхідні для подальшого навчання і особистісного розвитку.</p> <p>Програма відповідає місії університету, яка, з поміж іншого, полягає у створенні умов для особистісного розвитку усіх суб'єктів освітнього процесу з урахуванням їх індивідуальних потреб та здібностей на основі принципів гуманізації та гуманітаризації, індивідуалізації та диференціації.</p>	
3 – Характеристика програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) Спеціалізація “Правознавство”
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма, що відповідає сучасному стану історичної науки з прикладною орієнтацією на підготовку фахівців у галузі освіти – вчителів історії та основ правознавства закладу загальної середньої освіти, педагогічної взаємодії, формування готовності до професійного самовдосконалення.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі 01 Освіта / Педагогіка предметної спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)». Основним фокусом ОПП є підготувати фахівців здатних до самостійного розв'язання спеціалізованих задач в громадянській та історичній предметній галузі базової середньої освіти, що передбачає застосування сучасних методів вивчення історії, основ правознавства, педагогіки, психології та методики навчання історії та правознавства у школі; набуття досвіду практичної діяльності в рамках предметної сфери.
	Ключові слова: освіта, середня освіта, освітня діяльність, історія України, всесвітня історія, теорія та методика навчання історії в школі, вчитель історії та основ правознавства.

Особливості програми	Освітньо-професійна програма передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей із різних
	галузей наук відповідно до специфіки роботи вчителя історії та основ правознавства закладу загальної середньої освіти, осягнення ними фундаментальних проблем історії, основ правознавства, педагогіки, психології та методики навчання історії в школі. Вона спрямована на вирішення прикладних завдань у галузі середньої освіти, поглиблену професійну підготовку майбутнього вчителя історії та основ правознавства до виконання педагогічних функцій відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та концептуальних положень «Нової української школи». Дозволяє реалізувати право здобувача вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін та академічну мобільність.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно чинної редакції Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікація професій» (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15.02.2019 р. № 259) бакалавр середньої освіти спеціальності «Історія» має право обіймати такі посади: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти, закладу спеціалізованої освіти; 2322 Викладач закладу фахової перед вищої освіти 3330 Асистент вчителя 2359.2 Педагог-організатор 2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми 3340 Лаборант (освіта).
Подальше навчання	Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за НРК України - 7 рівня, QF-EHEA - другого циклу, EQF-LLL - 7 рівня/або у системі освіти дорослих. другим (магістерським) рівнем за спеціальностями 014.03 Середня освіта (історія), 032 Історія та археологія, а також за іншими програмами підготовки магістра.
5 – Викладання та оцінювання	

Викладання та навчання	Ґрунтуються на принципах студентоцентризму, особистісно-орієнтованому, проблемному та практико-орієнтованому підходах до навчання; проходить у формі лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, семінарських, практичних та індивідуальних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання на платформі Moodle, виконання археологічної/науково-дослідницької, пропедевтичної, педагогічної та виробничої практик, курсової робіт. У випадку карантинних та інших обмежень передбачена дистанційна форма навчання здобувачів.
-------------------------------	---

Оцінювання	<p><i>Форми оцінювання:</i> усна (індивідуальне та фронтальне опитування); письмова (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування); цифрова (тестування в електронному форматі).</p> <p><i>Види оцінювання:</i> поточний контроль, модульний контроль, ІНДЗ, підсумковий контроль (заліки та іспити у вигляді тестування), курсова робота, захист результатів практики.</p> <p>Оцінювання здійснюється за трьома шкалами: Національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано/незараховано»), ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою.</p>
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, з урахуванням вимог НУШ в галузі базової середньої освіти при викладанні історичних, правознавчих, інтегрованих суспільствознавчих дисциплін у межах програми базової середньої школи, що передбачає впровадження інтегрованих дисциплін освітньої галузі.

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).</p> <p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).</p> <p>ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до професійних обов'язків, мотивування людей до досягнення суспільної мети (лідерська компетентність).</p> <p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).</p> <p>ЗК 6. Знання про сучасні досягнення в галузі загальних теорій держави та права, систему та зміст законодавства України.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою; спілкуватися іноземною мовою; формувати та розвивати мовно-комунікативні уміння і навички учнів (мовно-комунікативна компетентність)</p> <p>ФК 2. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові, предметні компетентності та уміння; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати та використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення формувати ціннісне ставлення учнів (предметно-методична компетентність)</p> <p>ФК 3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (інформаційно-цифрова компетентність)</p> <p>ФК 4. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню</p>

позитивну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною (психологічна компетентність).

ФК 5. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; поцінювати та усвідомлювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі (емоційно-етична компетентність).

ФК 6. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами, вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами (компетентність педагогічного партнерства).

ФК 7. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів; здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами (інклюзивна компетентність).

ФК 8. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (здоров'язберезувальна компетентність).

ФК 9. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати наукові проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та робити науково обґрунтовані висновки; здатність до перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (загальнонаукова компетентність).

ФК 10. Предметні історичні та правознавчі компетентності:

ФК 10.1. Здатність оперувати сучасною термінологією, науковими поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями історичної науки; розкривати загальну структуру історичної науки для формування наукової картини світу; сучасними науковими категоріями, концепціями.

ФК 10.2. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних

та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.

ФК 10.3. Здатність до критичного аналізу й оцінки історичних джерел, виявлення тенденційної інформації та пояснення необ'єктивності; самостійної інтерпретації змісту історичних джерел та відображених історичних фактів, подій, явищ; виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів).

ФК 10.4. Здатність визначати роль людського фактора в історії; давати багатогранну характеристику історичних особистостей, розкривати внутрішні мотиви дій, складати політичні та історичні портрети; визначати протиріччя в позиціях, інтересах, потребах соціальних груп і окремих осіб та їхньої ролі в історичному процесі; самостійно інтерпретувати зміст історичних джерел та історичні факти, явища, події; критично аналізувати та оцінювати історичні джерела;

ФК 11. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів (проектувальна компетентність)

ФК 12. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес (прогностична компетентність).

ФК 13. Здатність організовувати процес навчання учнів; організовувати різні форми та види навчальної та пізнавальної діяльності учнів (організаційна компетентність).

ФК 14. Здатність здійснювати оцінювання навчальних результатів учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати само оцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів (оцінювально-аналітична компетентність).

ФК 15. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності (інноваційна компетентність).

ФК 16. Володіння методикою викладання історичних та правознавчих дисциплін у закладах середньої освіти, вміння використовувати набуті теоретичні знання з історії та методики викладання фахових дисциплін у педагогічній практиці.

ФК 17. Здатність оперувати сучасною термінологією, науковими поняттями, законами, концепціями, вченнями і

	<p>теоріями юридичної науки.</p> <p>ФК 18. Знання доктринальних засад, структури, норм, джерел національного права, загальних характеристик галузей права.</p> <p>ФК 19. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів ЗО.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>РН 1. Знає норми і стилі української літературної мови, використовує усне та писемне мовлення; здійснює усну та письмову комунікацію державною мовою.</p> <p>РН 2. Знати основні історичні процеси і події давньої, середньовічної, ранньомодерної, нової, новітньої історії України та всесвітньої історії у їх порівнянні та взаємозв'язку та історичну періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу.</p> <p>РН 3. Аналізувати та синтезувати історичну та суспільно значущу інформацію для аналізу сучасних наукових дискусій з проблем правознавства, вітчизняної і всесвітньої історії, застосовуючи критерії для визначення достовірності і повноти інформації</p> <p>РН 4. Знає іноземну мову та її функціональні особливості необхідні для ефективного спілкування; зрозуміло висловлює іноземною мовою власні думки, бажання, наміри, а також пояснює свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні.</p> <p>РН 5. Має ґрунтовні знання освітньої галузі/предмету й розуміє можливості її інтеграції з іншими освітніми галузями/предметами; знає як сформувати в учнів уявлення про освітню галузь/предмет на основі сучасних наукових досягнень; знає ключові та предметні компетентності задекларовані у державному стандарті базової середньої освіти.</p> <p>РН 6. Знає вимоги до результатів навчання за державним стандартом базової середньої освіти, типовими освітніми програмами; визначає предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб.</p> <p>РН 7. Знає як застосовувати сучасні методиками та технології моделювання змісту навчання історії в школі.</p> <p>РН 8. Знає методиками й технології моделювання змісту освіти; уміє добирати та використовувати сучасні й ефективні методиками і технології навчання, виховання та розвитку учнів.</p> <p>РН 9. Володіє методиками розвитку ключових та предметних компетентностей учнів при вивченні предметів громадянської та історичної освітньої галузі.</p> <p>РН 10. Має навички використання цифрових пристроїв, їх базового програмного забезпечення, онлайн-сервісів, мереж Інтернет; уміє ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності.</p> <p>РН 11. Знає про індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси і т.д.) та їх вплив на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію; знає як визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.</p>	

РН 12. Уміє формувати мотивацію учнів та використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; уміє формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

РН 13. Знає про різновиди та інтенсивність почуттів і емоцій, причини їх появи; уміє конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу,

організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.

РН 14. Знає про сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, подолання стресу, порозуміння.

РН 15. Знає про переваги та основні етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем та учнями; уміє застосовувати механізми раціоналізації суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем та учнями.

РН 16. Знає про інструменти забезпечення інклюзивного навчання; принципи, форми та методи підтримки осіб з особливими освітніми потребами; Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі; знає як забезпечити педагогічну підтримку особам з особливими освітніми потребами.

РН 17. Знає ознаки безпечного освітнього середовища; засади профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

РН 18. Уміє створювати умови для збереження психічного здоров'я дітей; організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил та норм.

РН 19. Володіє знаннями про сучасні досягнення фундаментальних наук в обсязі необхідному для здійснення професійної діяльності; розуміє сучасні наукові категорії, концепції, онтологічні та аксіологічні аспекти філософії освіти; оперує концептуальним апаратом і основними загальнонауковими методами дослідження; розуміє закони, умови, тенденції та особливості розвитку суспільства, освіти; використовує інформаційні технології у навчальній та науковій діяльності.

РН 20. Володіє науковими методами обробки інформації; знає принципи самоорганізації у живій і неживій природі, принципи еволюції, відтворення, розвитку систем біосфери і ноосфери; має здатність до рефлексії власних професійних дій.

РН 21. Розуміє принципи формування цілісного погляду на основи філософії як системи знань, науково обґрунтовує особливості формування та розвитку соціальних явищ в умовах сучасного державотворення.

РН 22. Володіє способами інформаційно-описової діяльності, систематизування даних, структурування, опису предметної сфери (виділяти ключові категорії, поняття, персоналії, групи проблем або проблеми, систематизувати концепції, технології, методи вирішення проблем, ведення власної бази даних, укладання наукових робіт, рефератів тощо).

РН 23. Розуміє особливості сучасної наукової історичної картини світу, їх основні проблеми та суперечності; знає основні напрямки та тенденції сучасного історичного дискурсу, його зв'язки з попередньою інтелектуальною історією; розуміє сенс історії, її пізнавальні та культурні можливості.

РН 24. Розуміє еволюцію основних історичних концепцій, хронологію та етапи

розвитку історичної науки; знає зміст і розуміє суть визначальних історичних праць, специфіку історичної термінології.

РН 25. Знає вимоги до змістового наповнення освітнього середовища; уміє використовувати фізичний, інформаційний простори навчальних та інших приміщень закладу освіти як освітній ресурс

РН 26. Знає методи педагогічного проектування; уміє формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування.

РН 27. Знає вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу; уміє організовувати навчальні заняття різних типів, застосовувати різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, раціонально використовувати навчальний час.

РН 28. Знає види оцінювання результатів навчання учнів; уміє застосовувати різні форми та види оцінювання результатів навчання учнів.

РН 29. Знає освітні інновації, їхні характеристики; особливості організації інноваційної педагогічної діяльності; уміє інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов педагогічного процесу.

РН 30. Інтегрувати знання основ теорії держави і права, конституційного, трудового права у професійну діяльність, проектувати знання загального правознавства на історичні події, процеси та явища сьогодення.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню-професійну програму, відповідають кадровим вимогам ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти. Усі вони є штатними співробітниками університету; 100% мають наукові ступені і вчені звання та підтверджений рівень наукової і професійної підготовки. На кафедрі історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук працює 14 викладачів, серед яких 7 доктори історичних наук, професори, 6 кандидатів історичних наук, доцентів та 1 асистент. На кафедрі всесвітньої історії та релігієзнавства працює 13 викладачів, з яких 4 доктори історичних наук, професори, 7 кандидатів історичних наук, доцентів, 1 кандидат історичних наук, асистент, 1 кандидат педагогічних наук, доцент. Навчальний процес забезпечують також викладачі з інших кафедр, які працюють за основним місцем роботи.</p> <p>Усі викладачі ОП мають діючі профілі в професійних наукових мережах ORCID, ResearcherID, Google Scholar.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науковопедагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т. ч. закордонні.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення ОПП відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: навчальні корпуси ТНПУ №1 й №4 з належною соціальною інфраструктурою;</p>

	лекційні аудиторії, оснащені мультимедійною технікою; комп'ютерний клас, бази педагогічних практик закладів загальної середньої освіти; бібліотека, читальний зал, гуртожиток; пункти харчування ТНПУ.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	На офіційному веб-сайті ТНПУ http://tnpu.edu.ua/ в рубриці «Навчання» розміщено інформаційний портал, на якому представлена інформація історичного факультету щодо змісту та нормативно-методичного забезпечення ОПП; розкладу занять та підсумкової атестації, графіку навчального процесу, модульних та підсумкових контролів, проведення індивідуальних занять, ліквідації
	академічної заборгованості здобувачів ВО; каталоги вибірових дисциплін тощо. Через рубрику «Бібліотека» є доступ до усіх послуг наукової бібліотеки ТНПУ, зокрема до електронного каталогу, репозитарію, наукових видань ТНПУ, фахових видань України, міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science тощо. У навчальних корпусах ТНПУ наявні точки бездротового доступу до мережі Інтернет. Навчально-методичне забезпечення: навчально-методичний комплекс усіх навчальних дисциплін, (робоча програма та силабус навчальної дисципліни; навчальний контент (лекції, тематика та зміст практичних робіт; кейси для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю; тематика індивідуальних завдань, кваліфікаційних робіт; забезпечення навчальними інформаційними джерелами); програми педагогічної та науково-педагогічної практик. Для забезпечення рівного доступу всіх учасників освітнього процесу, незалежно від місця їх проживання та форми навчання, до якісних навчальних та методичних матеріалів, створені електронні навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін (ЕНМКНД). Зберігання, поширення, забезпечення доступу до ЕНМКНД здійснюється за допомогою системи університетського управління навчальними ресурсами Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість у рамках академічного обміну між ТНПУ та ЗВО України (згідно укладених угод http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-mob-inst.php) навчатися та стажуватися на базі університету, що приймає здобувачів вищої освіти, з наступним визнанням академічних результатів освітньої та/або освітньо-наукової діяльності в університеті з використанням європейської системи трансферу та

	накопичення кредитів ЄКТС
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива реалізація програми міжнародної академічної мобільності (згідно укладених угод https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-mob-in-st.php) у рамках «Стратегії інтернаціоналізації ТНПУ ім. В.Гнатюка» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Strat_ehiiia_internatsionalizatsii_NPU.pdf .)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

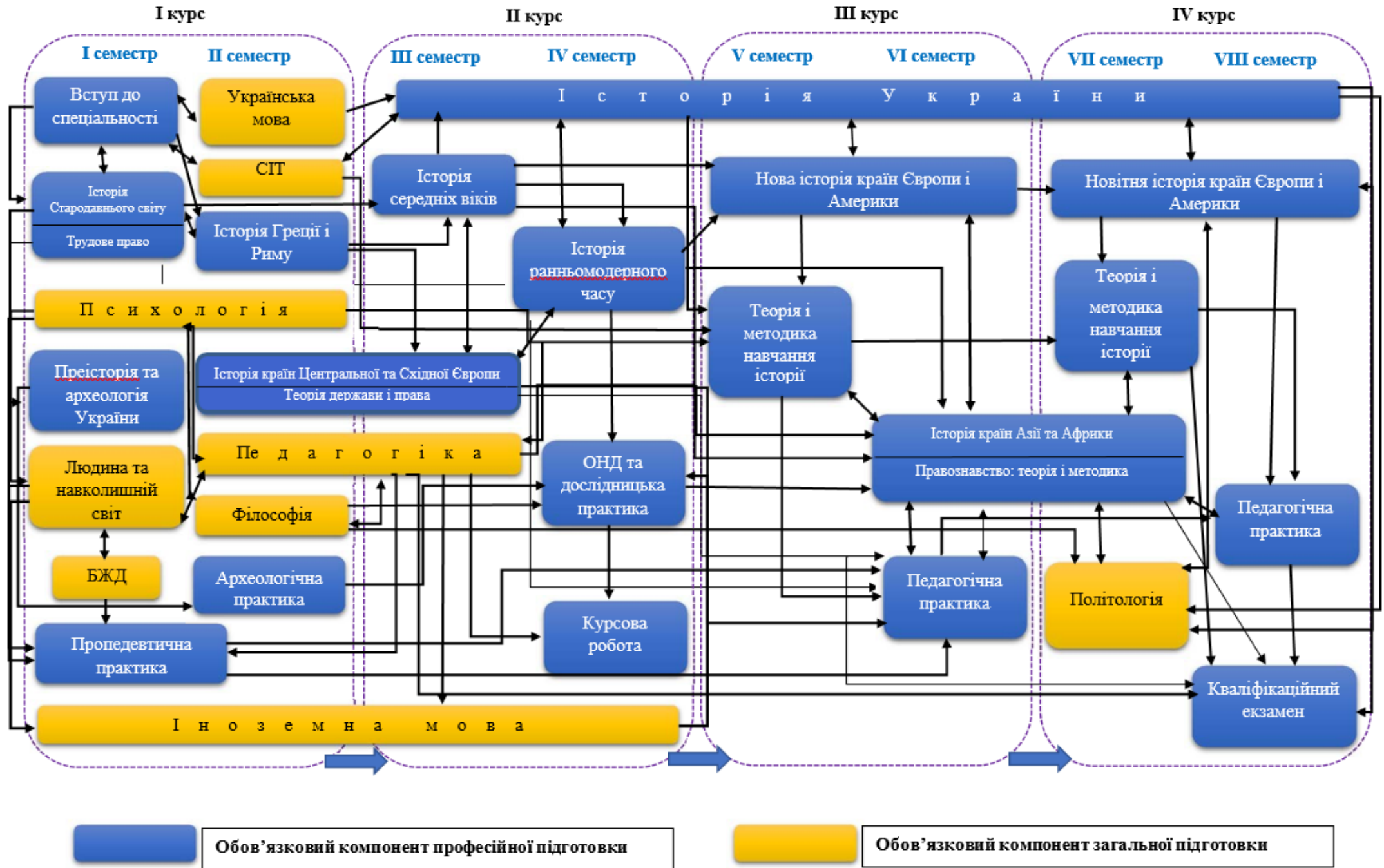
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Загальна підготовка			
ОК 1.	Іноземна мова	6	залік, екзамен
ОК 2.	Українська мова у професійній комунікації	3	екзамен
ОК 3.	Філософія	3	екзамен
ОК 4.	Політологія	3	екзамен
ОК 5.	Цифрові технології в професійній діяльності	3	залік
ОК 6.	Людина і навколишнє середовище	3	залік
ОК 7.	Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	залік
Професійна підготовка			
ОК 8.	Вступ до спеціальності (інтегрований курс)	3	залік
ОК 9.	Історія України	28	екзамен
ОК 10.	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 11.	Преісторія та археологія України	6	екзамен
ОК 12.	Історія Стародавнього світу	3	екзамен
ОК 13.	Історія Стародавньої Греції і Риму	5	екзамен
ОК 14.	Міжнародне гуманітарне право	5	екзамен
ОК 15.	Педагогіка	6	екзамен
ОК 16.	Історія середніх віків	4	екзамен
ОК 17.	Цивільне та адміністративне право України	5	екзамен
ОК 18.	Психологія	6	екзамен
ОК 19.	Методика навчання основ правознавства	8	екзамен
ОК 20.	Теорія і методика навчання історії	8	екзамен
ОК 21.	Конституційне право	5	екзамен
ОК 22.	Новітня історія країн Європи та Америки	6	екзамен
ОК 23.	Курсова робота з історії	3	залік
ОК 24.	Курсова робота з права та методики навчання основ правознавства	3	
ОК 25.	Трудове право	5	залік
ОК 26.	Теорія держави і права	5	екзамен
ОК 27.	Основи громадянського суспільства	4	екзамен
Практична підготовка			
ОК 28.	Пропедевтична практика	3	залік
ОК 29.	Археологічна практика	4	залік
ОК 30.	Навчальна (активна) педагогічна практика	6+6	залік
ОК 31.	Виробнича педагогічна практика	7+8	залік

		34	
Атестація			
ОК 32.	Кваліфікаційний іспит	1	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибіркові компоненти загальної підготовки			
Вибіркові компоненти *		15	заліки
Вибіркові компоненти професійної підготовки			
Вибіркові компоненти *		45	заліки
Позакредитні дисципліни			
Факультатив «Іноземна мова. Базовий курс»			
Фізичне виховання			залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* Вибіркові компоненти (навчальні дисципліни) із загальноуніверситетського каталогу вибірових навчальних дисциплін загальної підготовки та каталогу вибірових дисциплін професійної підготовки освітньої програми, а також навчальних дисциплін з інших освітніх програм чи інших рівнів вищої освіти ТНПУ / інших ЗВО за програмами зовнішньої чи внутрішньої академічної мобільності.

*Дисципліна, що викладається англійською мовою: 3 кредити / 90 год. Екзамен (6 семестр).

2.2. Структурно-логічна схема ОП

2. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта, за предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) проводиться у формі атестаційного екзамену з історії та методики її навчання, що завершуються видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю “Середня освіта (Історія та громадянська освіта)”, вчитель історії, вчитель основ правознавства, спеціалізацією “Правознавство”.

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10.1	ФК 10.2	ФК 10.3	ФК 10.4	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	ФК 18	ФК 19	
OK 1		+	+				+		+	+					+										+				
OK 2		+	+				+		+	+					+										+				
OK 3	+	+		+					+	+					+										+				
OK 4	+	+	+	+					+	+					+										+				
OK 5		+							+						+										+				
OK 6		+							+	+		+	+	+	+										+				
OK 7		+							+	+		+		+	+										+				
OK 8	+	+		+	+			+	+						+										+				
OK 9		+	+	+					+						+	+	+	+	+						+				
OK 10		+													+	+	+	+	+						+				
OK 11		+	+	+											+	+	+	+	+						+				
OK 12	+			+					+						+	+	+	+	+						+				
OK 13	+			+					+						+	+	+	+	+						+				
OK 14	+			+					+						+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+
OK 15	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+				
OK 16	+			+					+						+	+	+	+	+						+				
OK 17	+			+					+						+	+	+	+	+						+	+	+	+	+
OK 18	+			+					+	+	+	+			+						+		+		+				
OK 19	+			+					+						+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+
OK 20	+			+	+			+	+	+	+	+			+		+				+	+	+	+	+				
OK 21	+			+			+		+						+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+
OK 22	+			+					+						+	+	+	+	+						+				
OK 23	+														+	+	+	+	+					+			+	+	+
OK 24	+			+		+	+	+							+	+	+						+	+	+	+	+	+	+
OK 25	+			+		+	+	+							+	+	+						+	+	+	+	+	+	+
OK 26	+			+		+	+	+							+	+	+						+	+	+	+	+	+	+
OK 27	+			+		+	+	+							+	+	+						+	+	+	+	+	+	+
OK 28	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+							+	+	+	+	+				
OK 29	+	+	+												+	+	+	+	+						+				
OK 30	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+							+	+	+	+	+		+	+	+
OK 31	+			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+							+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK 32	+			+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
3. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>
4. Класифікатор професій ДК 003:2010: Національний класифікатор України: наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 №327 / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. URL: https://hrliga.com/docs/327_KP.htm
5. Довідник користувача ЄКТС. 2015. URL: <http://erasmusplus.org.ua/en/news/1162-ects-user-guide-2015-in-english-and-ukrainianlanguagesare-available-in-e-format.html>
6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ-ЦСІ, 2015. 32 с. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 №584). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prounesennya-zmin-do-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-vishoyiosviti-1>
8. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 №977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
9. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель початкової освіти» (з дипломом молодшого спеціаліста). *Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.* № 2736 від 23.12.2020р. URL: https://rada.info/upload/users_files/41868892/77dd4226add8e617afd9889da11634d8.pdf

Гарант освітньої програми,
доктор історичних наук, професор
кафедри історії України, археології та
спеціальних галузей історичних наук
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

Микола МОСКАЛЮК

Програма схвалена на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Протокол № 8 від 6 березня 2024 р.

В. о. завідувача кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук
доктор історичних наук, професор

Іван ЗУЛЯК

Програма схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Протокол № 8 від 3 квітня 2024 р.

Завідувач кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства
доктор історичних наук, професор

Елла БИСТРИЦЬКА

Програма затверджена Вченою радою історичного факультету
Протокол № 8 від 18 квітня 2024 р.
В. о. голови ради факультету

Юрій ДРЕВНИЦЬКИЙ

Керівник навчально-наукового центру
якості освіти

Ольга ПЕЖИНСЬКА

Освітньо-професійна програма рекомендована до впровадження Вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Протокол № 13 від 28 травня 2024 р.

Учений секретар університету

Галина ДРАПАК